

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמפוס בארה"ק, דה' ארזי הבירה 48 ירושלים
בנשיאות ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פרשת ויקרא

בס"ד, עט"ק פרשת ויקרא
ד' ניסן תש"ע - שנה א' גליון י"ב

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	הרה"צ מוצ"ש	ר"ת
7:07	6:27	5:14
7:08	6:27	5:14
7:06	6:26	5:13
7:05	6:29	5:29

נא לשמור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ולכן כתוב בדוקא האלף זעירא ולא גדולה, כי כתוב
בבעל הטורים, שמשא היה גדול ועניו, ולא רצה לכתוב
אלא 'ויקר', כאלו לא דבר הקב"ה עמו אלא בחלום, כדרך
שנאמר בבלעם (במדבר כג ד) כאלו לא נראה לו השם אלא

ויקרא אל משה וידבר הוי"ה אליו מאהל מועד
לאמר. (א א).

צריך לדעת טעם למה כתוב 'ויקרא' באלף זעירא.
והנראה לומר שהרי כאן מדובר לאחר חטא העגל, ולאחר
מעשה העגל כתוב, שביקש משה רבינו 'הראני נא את
כבודך' (שמות לג יח), וענה לו הקב"ה 'וראית את אחרי
ופני לא יראו' ואומר שם רש"י הראהו קשר של תפילין.
ולכאורה צריך להבין שהרי כתוב 'ודבר הוי"ה אל משה
פנים אל פנים' (שם לג יא) וכן כתוב 'אשר ידעו הוי"ה פנים
אל פנים' (דברים לד יא), רואים שמשא רבינו כן ראה פנים
אל פנים להוי"ה.

אלא צריך לומר שמה שכתוב שדבר הוי"ה אל משה פנים
אל פנים, מדובר לאחר הקמת המשכן שהיה תיקון
למעשה העגל, כמו שאומר רש"י עה"פ 'משכן העדות'
(שמות לח כא) עדות לישראל שויתר להם הקב"ה על
מעשה העגל, שהרי השרה שכינתו ביניהם. ולכן מובן
למה לאחר הקמת המשכן דיבר עם משה פנים בפנים, כי
כשחוטאים ח"ו גורמים שהיחוד העליון יהיה אחור
באחור ולזה 'ופני לא יראו', מה שאין כן לאחר עשיית
המשכן שנתקן חטא העגל חזרה להיות היחוד פנים
בפנים, ואז כן דיבר וראה פנים אל פנים (עיין בעין חיים שער
מ"ז פ"י).

ולפי זה מובן למה כתוב 'ויקרא' באלף זעירא, להורות
שיכולים לדרוש התיבה בלי אות אלף שהוא 'ויקר' שהוא
תיבה בפני עצמה, לרמוז למה שדרשו רבותינו ז"ל במסכת
מגילה (דף מז:ז) 'ויקר' אלו תפילין. היינו שלאחר עשיית
המשכן שהוא תיקון למעשה העגל, הראה הקב"ה למשה
רבינו התפילין בעצמם, כי כבר היה הבחינה של 'ידעו
הוי"ה פנים אל פנים', והרי בתפילין הרי יש ארבע
פרשיות נגד ד' אותיות שם הוי"ה כמבואר ממרן הארזי"ל
(שער הכוונות דרושי התפילין ד"א), לומר שיע"י תיקון חטא
העגל נשלם שם הוי"ה בשלימות בלי פירוד.

ליקוטי דיבורים

ויקרא אל משה וידבר הוי"ה אליו
מאהל מועד לאמר. (א א)
יכולים להסביר למה כתוב כאן הלשון
'ויקרא', מה שלא כתוב כן מקודם רק
ויאמר או וידבר. אלא הנראה לומר, דהרי
עכשיו מדובר לאחר שהוקם המשכן,
שכתוב בסוף פרשת פקודי 'ויכם הענן
את אהל מועד וכבוד הוי"ה מלא את
המשכן', ואם כן מעכשיו היה הדיבור רק
מהמשכן, ולכך קרא למשה לבוא אל
המשכן.
ולזה כתוב 'ויקרא' באלף זעירא, משום
שאיתא במדרש (ילקו"ש זכריה ו רמז תקעד)
שצימצם הקב"ה את שכינתו בין
הכרובים. לכך כתוב באלף זעירא שזה
אלופו של עולם, שצימצם בין הכרובים
לכד.
(ליקוטי דיבורים תשנ"ח לפ"ק)

במקרה, ואמר
לו הקב"ה
לכתוב גם
האל"ף, ושוב
אמר לו משה
מחמת רוב
ענוה, שלא
יכתבה אלא
קטנה יותר
משאר אלפי"ן
שבתורה. ולפי
דברינו בא לרמוז
שהאדם צריך
להתנהג במדת
הענוה, כדי
שיוכל לקבל

ה'ויקר' קדושת התפילין והמוחין.

ולזה הסמיך לזה עבודת הקרבנות, כי הקרבנות ג"כ
מרמזים ליחוד של שם הוי"ה, כדאיתא בתיקוני זוה"ק
(תיקון ס"ט קו:ז) וז"ל: 'קרבן' קריבו דאתון דמתקרבין י' עם
ה' ו' עם ה', ובגין דא 'קרבן' להוי"ה, דאתקרבת אתתא
לבעלה, הדא הוא דכתיב 'אדם כי יקריב מכם קרבן
להוי"ה', מאי אדם דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאיהו קריבו
דאתון. היינו שיע"י עבודת הקרבנות ממשיכים י"ה משם
הוי"ה בחינת מוחין, לוי"ה משם הוי"ה בחינת זו"ן.

(נאמרו בס"ש תשס"ה לפ"ק)

דברי תורה מרבתינו זי"ע

מלכות שמים, ששם הוא מועד וכנסיה לכל נשמות ישראל. 'קריב אותו' ת"ת. 'לרצונו', 'לפני הוי"ה' יחוד פב"פ יחוד קודשא ב"ה ושכנתיה והבן. (בן ביתי' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

והפשיט את העלמה ונתת אתה לנתתיה. (א ו)
גאווה פוגם בשם יו"ד ויו"ד דל"ת ה"י יו"ד, מספר 'את העלה', כבודי מעלי הפשיט (איוב י"ט) מבלי לדרוף אחר כבוד המדומה של קליפות נגה, להיות רב ורבי ורבו שהוא ממש עבודה זרה, אשרה דמשה דאין לה ביטול (סוכה לא). וצריכין לנתח אתה לנתחיה' לברוק היטב, כי יש הרבה מעות, שסובר שכוונתו להיות רבי לשם שמים להאיר על נפשו, וכיוצא מעניני טעות, וכבר אמר אנא השם וגשמע קולו ביריחו (יזמא כ:), ובאמת אשרי הלומד ומלמד להעלות נשמות ישראל באמת.

(היכל הכרבה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

ונתנו בני אהרן הפהן אש על המזבח וערכו עצים על האש. (א ז)

עצים על גבי האש. שמצות נתינת אש של הדיוט, הוא ליתן אש ואח"כ עצים. והמעט כדי להדבק אש הדיוט עם אש של גבוה. והרמז לצורך עבודה, שצריך מקודם להכין עצמו לתשוקת המצות ולהדליק עצמו באש להבת, ואח"כ לעשות המצות בפועל.

ומעם ב' אישים, כי אש של גבוה עומד כאריה, להשפיע אור ושפע אלהי על הנבראים, וצריך אש של הדיוט שהוא התשוקה של מטה, להדבק עצמו בשכל כל השכליים והבינהו.

(עשירית האיפה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו מןנו אשה להו"ה. (א יא)

עין בדברי רבינו החינוך שהאריך בשורש מצוה זאת, ותוכן דבריו העמוקים, שבהרחיק החמץ שהוא נעשה בשחייה גדולה מקרבנו, יקח דמיון לנפשו לקנות מדת הזרירות והקלות והמהירות במעשה השם יתברך, ומחמת שהיאוש והעצלות נמצא ביחיד יותר מן הרבים, ולכן לא הקפידה התורה במנחת צבור בשתי הלחם שבא מזמן לזמן, משא"כ בלחם הפנים שהיא מנחה תמידית.

ונצטוונו על הדבש, שיתמעט האדם מלדרוף אחר המאכלים המתוקים לחכו. ועוד שהשאור מגביה עצמו והדבש מעלה רתיחתו. והרמב"ן נתן מעם לסוד שיתפ מדת הדין במדת הרחמים.

(אוצר החיים' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

לאשר הוא לו יתנונו ביום אשמתו. וכפר עליו הכהן לפני הוי"ה ונסלח לו על אחת מכל אשר יעשה לאשמה בה. (ה כד-כה)

'יתנונו' ב' במסורה, 'יתנונו ביום אשמתו' ולאדם שלא עמל בו יתנונו חלקו' (קהלת ב טא). כי 'ביום אשמתו' וחמאו, ניתן זכיות ומצות והטוב שלו 'לאדם שלא עמל בו יתנונו חלקו' וזה נוטל חלקו וחלק חבירו (הגיגה טו). אבל אין עמל בזה. וכן כאן 'לאשר הוא לו' שייך לשורש נשמתו 'יתנונו ביום אשמתו', כמו משה שזכה באלף נהרות דישאל. ולכך 'וכפר עליו ונסלח לו מכל אשר יעשה לאשמה בה' 'לאשמה בה' ראשי תיבות 'לאאל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי, שבזכות שבת זוכה שיחזיר לו הצדיק את חלקו הטוב, ושם חלקנו עמהם. אמן כן יהי רצון.

(היכל הכרבה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

ויקרא אל משה וידבר הוי"ה אליו מאהל מועד לאמר. (א יא)

נאמר 'ויקרא' באל"ף ועירא. נדרש לפענ"ד, דהנה מבואר בדברי חכמנו"ל בש"ס מגילה עה"פ ויק"ר זו תפילין, וידוע מדברי חכמנו"ל (ברכות י:) עה"פ (ויקרא י"ט כו) לא תאכלו על הדם דר"ל שלא לאכול קודם שתתפללו על דמכם, ופירש מרן המגיד הגדול ממעורר שיש ז"ע וקודם התפלה הוא בחינת ד"ם ע"י שמושך אליו האל"ף בתפילה ובתפילין נעשה אד"ם, ולכן תפילין מרמות על האות אל"ף, כי אלף מורה על אח"ד ובתפילין נאמר (דברים ו ד) אלקינו ד' אח"ד, ובתפילין של הקב"ה כביכול נאמר ג"כ אח"ד כדאי' בגמ' (ברכות ו.) וזה שני פעמים אח"ד מספר כ"ו.

וזה שנאמר ויקרא אל משה, ויק"ר היינו תפילין כי ע"י התפילין בא האל"ף לאדם ונעשה מר"ם אד"ם, וזה הרמז כי ע"י ויק"ר שהם תפילין נעשה ויקרא בהצטרפות האל"ף לויקר ונעשה ויקרא, וזה שני פעמים אח"ד מספר כ"ו, וזה אל"ף מספר כ"ו, כי אלף נכתבת שני יודין וא"ו מספר כ"ו, וזה מש"כ: אל משה, שהוא סוד הדע"ת, כי דע"ת ר"ת ת'פילין ד'מרא ע'למא ודו"ק.

וזה מש"כ וידבר ד' אליו מאהל מועד היינו מבית המדרש שנקרא אוהל מועד מקדש מעט כאשר פרשתי בס"ד עה"פ (ויקרא טו ז) וכל אדם לא יהי' באהל מועד בבואו לכפר בקודש עד צאתו, וזה דאמר אח"כ (ויקרא א ב) אדם כי יקריב מכם קרבן וגו'.

וזה י"ל הרמז במה שנאמר בתפילין (שמות יג ב) קדש לי כל בבור ומרמז על האל"ף שהיא הראש והכבוד לכל האותיות והבן היטב.

(פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מקום קרבן להו"ה מן הבקריה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם. (א ב)

יש לדרק שמהאר שכתוב 'אדם כי יקריב מכם קרבן' למה נכפל עוד 'תקריבו את קרבנכם'. ועוד יש לדייק, שבתחילה כתוב בלשון יחיד ובסוף הפסוק כתוב בלשון רבים. ואפשר לומר שאיבת במסכת תמורה (פ"ב מ"א) שקרבנות הצבור דוחין את השבת, וקרבנות היחיד אינן דוחים את השבת. וזה מרמז התורה 'אדם כי יקריב מכם' שהוא קרבן יחיד ונדבה שאינו דוחה את השבת, אבל 'תקריבו את קרבנכם' הוא קרבן ציבור שדוחה אפילו בשבת, ולזה הר"ת של אדם כי 'יקריב מכם קרבן להו"ה מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו בנימטריא שב"ת, לומר שבקרבנות ציבור 'תקריבו את קרבנכם' אפילו בשבת. ודו"ק בס"ד בזכות אבותינו הקדושים וצלה"ה.

(מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא)

אם עלה קרבנו מן הבקר זכר תמים תקריבנו אל פתח אהל מועד וקריב אותו לרצונו לפני הוי"ה. (א ג)

רצונו לומר, 'אם עולה קרבנו' כלומר אם זכאים בני ישראל שעולה למעלה קרבנם. ומה שכתוב 'קרבנו' לשון יחיד, כי כל התורה הקדושה מיירי בלשון יחיד, להורות שכל פרט ופרט מישראל הקדושים, יכול לבוא למדרגות אלו בפני עצמו, והוא כולל כל ישראל, כמו שאומרים לפני כל מצוה בשם כל ישראל, כנודע. לזה כתיב בלשון ספק 'אם עולה קרבנו' כי זאת לא אירע תמיד אלא בעתים מוזמנים, כנודע. וזהו 'אם עולה' למעלה, 'קרבנו מן הבקר' מן הצדיק הדור, אז תדע 'זכר תמים יקריבנו' שבחינת ז"א קדישין הנקרא 'זכר תמים' ככל קומה שלימה, מכתר עד מלכות כביכול. 'יקריבו אל פתח אהל מועד' שהוא פתח של

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' יזר זהב'
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

בענין ברכות. סימן ז [ג]

כללי השמועה הם:

א. אסור להזכיר שם שמים בכל הלשונות אם הוא לבטלה אלא יאמר גאט ברוך הוא זאל דיר העלפין, ולשיטת הזהר דבעינן על מלה צריך לומר דער לעבדיגער גאט ב"ה וב"ש וכיוצא בו, ואם לא אמר כך עובר בלא תשא.

ע"ע באוצר החיים שמות מצוה ל דף קכג ע"א.

ב. אסור לזרוק ברכה מפיו בלי כוונה ובדרך שיחה במקום שאינו צריך ועובר על לא תשא, ואם זרק יאמר תיכף בשכמל"ו שיהיה נראה שאמרו דרך שבח והילול וניצול מלאו דלא תשא.

ג. אסור לומר ברכה שאינה צריכה אפילו בדרך שבח והילול, וכגון שיש עמו עיקר וטפילה והוא מברך שני ברכות וכן אם הוא מברך להשי"ת ברוך אתה יאמ"ה בפה"א או בפה"ע בורא מיני מזונות או ברכות המצות או ברכות הלל ואין לפניו שום דבר לא פרי ולא מצוה ולא הילל להשי"ת הרי זה עובר על איסור דרבנן שאסרו לברך ברכה שאינה צריכה וקרוב לעון לא תשא.

ד. אם צריך לאיזה דבר לרפואה יכול להתפלל ולברך בא"י אמ"ה רופא חולים, וכן יכול לסיים בא"י אמ"ה שומע תפלה. אם אמר הלולים ותהלים יכול לומר אחריהם ברכות יהללך. ובערב פסח מנהג ירושלים כשאופין המצות גומרין הלל ומברכין לפנייהם ולאחריהם, וכל אחד יכול לנהוג מנהג הזה. ובשבת כשאומר ומשבח בקדושת שבת יכול לסיים בא"י אמ"ה מקדש השבת. וכן בר"ה יכול לסיים בתפלות של התקיעות בא"י אמ"ה בעל הרחמים. אם נתחדש אצלו שום תפלה יכול להתפלל כל ברכות שמונה עשרה ויכול לומר אותה ברכה בלבד שצריך לו וכל כיוצא בזה יכול לברך לקונו ולהללו על דבר הניצרך לו, אבל להלל ולשבח בברכות אסור אלא על דבר הניצרך או אם מהלל יכול לסיים הילולו בברכה מלך מהולל בתשבחות וכדומה.

עיין בפמ"ג בא"א סימן קצ"ב, ובחוות דעת יו"ד סימן קי בית הספק בסק"ב.

ה. אם נתחדש לו ענין חדש כגון ר' ינאי בירושלמי (ברכות פ"ד ה"ב) שחידש ברכה לעצמו, שסברתו שברכת אלקי נשמה אשר תיקנו אנשי כנסת הגדולה לכל העולם תיקנו, ובודאי בכל העולם יש צדיקים שאינם טועמים טעם מיתה בשינה כמו דוד המלך ע"ה שלא ישן שיתין נישמי. וכן הרבה צדיקים שנהגו כך לכן לא היה להם לתקן מחיה המתים, וחידוש ר' ינאי לאנשים כמונו הישינים כסוסים וטועמים טעם מיתה לומר בא"י אמ"ה מחיה המתים ואין זה ענין לברכת אלקי נשמה. וכל אחד מישראל אם הוא בר הכי, יכול לחדש לו ברכה ולברך ולהלל על כל דבר ודבר הצריך לו ועל כל אבר ואבר, וצריך לזה הבחנה גדולה.

מעשה אבות

זְנַפֵּשׁ פִּי תְהַטָּא וכו' וְנִשָּׂא עֲוֹנוֹ. (ה א)

שמעתי מאמור"ר הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל זלה"ה, ששמע מוקני הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפנימשוב זלה"ה, שסיפר מרבו הרב הקדוש איש אלקים מו"ה אברהם יהושע העשיל מאפמא זלה"ה. שפעם אחת בא לפניו איש אחד בר ישראל, והביא לו פריסת שלום, מהרב המגיד איש אלקים קדוש השם רבינו ישראל מקאזניץ זלה"ה, וכך היה הרבה פעמים. לימים בא לפניו האיש הנ"ל בפריסת שלום מהרב הנ"ל, וראה הרב הצדיק מאפמא, שהאיש הזה הוא רשע גמור, שלא הגיח עבירה בעולם שלא עבר להכעים, אפילו עבירות הללו שלא היה לו שום הנאה מהם, כגון להשתחות לעבודה זרה, וכיוצא בהם הרבה. אף על פי כן עשה להכעים להקב"ה.

הרים הרב הצדיק הנ"ל קולו בקול גדול עליו, ואמר לו בזה הלשון. רשע! האידך מלאו לכך לעשות ולהביא בינינו פריסת שלום, כי אתה מומר להכעים, לך במהרה לחוץ, כי איני יכול להסתכל בפנים של אדם רשע כזה, ואין אתה ראוי לבוא לביתי. וכשראה שהרשע את רוח קדשו של הרב, ביקש האיש הנ"ל להרב הצדיק מאפמא, רבי! יש לי עוד איזה תיקון? השיב לו הן! ואין לך דבר שעמד בפני התשובה. וכשאמר לו הרב הן, מיד התחיל לכבות בכיות גדולות, עד אין חקר, עד שנפל על פניו לארץ, לערך שעה. ואחר כך אמר לו הרב, עמוד על גליך, וכשעמד על הגליו, שאל להרב מאפמא, רבי! איזה תשובה צריך אני לעשות לצורך תקוני, כי הרבתי לעשות להכעים להשי"ת! והשיב לו הרב הנ"ל, בתחלה, צריך אתה להתחיל להתענות משבת לשבת פעם אחת, ואם תלך ממך שנה תמימה ולא תעשה שום עבירה בעולם, ותעשה תשובה שלימה בשנה זו, אח"כ כשתבא לפני, אתן לך איזה תשובה לתקונך.

התחיל האיש הנ"ל, לעשות תשובה בשברון לבו, כל אותה שבוע זו, וכשבא יום השבת, נפלו כל בני ביתו של הרב הצדיק מאפמא בחלאים רעים רחמנא לצלן, וכשראה הרב הצדיק זאת, הבין שמחמת ששיבר בשבוע זו קליפה גדולה כזו, לזה מתגברים עליו הקליפות. מיד אחר שבת, קרא הרב מאפמא להאיש הנ"ל, ואמר לו לך לביתך לעיר מולדתך, ושם תעשה תשובה כמבואר בספרים קדושים, והראה לו איזה דרך תשובה, שצריך הוא לעשות כפי תיקונו, ואח"כ תבוא אצלי ואחקן לך לגמרי.

הלך האיש הנ"ל לביתו, ועשה תשובה שלימה, וישב בביתו על התורה ועל העבודה, בתשובה שלימה, לערך שבע שנים. ואחר כך בא לפני רבו הקדוש, ליתן לו עוד איזה תשובה שיהיה לתיקון נפשו, וכשבא לפניו קם הרב הצדיק הנ"ל מלפניו מלא קומתו, כי ראה ששורה עליו השכינה הקדושה, ואמר לו מי אתם, ומאיזה מקום הוא הצדיק הזה? מיד התחיל לכבות בכיות גדולות ואמר בזה הלשון: רבינו לא מכיר אותי עוד, אני הוא הרשע שהיה עושה כל העבירות הללו שהרבי ידע מהם? התחיל הרב הקדוש הנ"ל לכבות עמו אתו כלומר אליו, והסתכל בצורתו של האיש הזה, וראה בו צורה שכולו רוחני יותר ממנו, והיה הרב הקדוש בוש ממנו. התחיל מחבב לו ומנשק לו, ואמר לו: אתם לא צריכים אותי עוד ליתן לכם איזה תיקון לנפשכם, כי הנשמה שלכם מתוקן מכל וכל, ואין אתם צריכים עוד שום תיקון, כי אתם עשיתם כל כך תשובה, עד שאינו נרשם בכם שום עבירה בעולם, ואפילו הנגף שלכם, הוא מזורק מכל וכל.

ובשבת קודש דרש הרב ברבים, עד היכן מגיע כחה של תשובה באמת לשמה, לפני הקב"ה, ואין לך דבר שעומד מפני התשובה. והרב הקדוש הנ"ל, היה מספר כל ימיו לתלמידיו המעשה הזה, ואמר להם: ראו תלמידים וחברים שלי, עד היכן תשובה שלימה מגעת.

(זקן ביתו מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

רבינו אברהם יהושע העשיל מאפטא ב"ר שמואל זיע"א 'אוהב ישראל' ה' ניסן תקפ"ט

ואמר: שהוא אינו מאמין לעצמו אפילו רגע, ובפרט ליוגע לייט של דור זה אפילו לזקנים, ועמד שם זקן אחד מגיד מבארטאוו ששימש את רבינו הקדוש מורינו הרב דוב בער, וזכה לראות קשת של אש על רבינו בעת התפילה, והיה בן תשעים שנה ואמר לזה המגיד אני מאמין שלא יסוג אחר אבל לא לאחר עכ"ל.

(זוהר חי בראשית דף קח ע"ב)

קידוש לבנה עד ט"ז לחודש

ואם יקשה לך הרי כבר הלבנה בחסרונה, זה אינו, חדא דלא על הלבנה מוחשת אנו מתדשין ומקדשין, וקבלה ביד רב חמאי גאון ורב שרירא ורב האי כמובא בדבריהם שאין הלבנה העליונה נפגמת אלא עד עבור ששה עשר מחדש, ועוד אפילו הלבנה הזאת אינו ניכר פרידתה ופגימתה להדיא אלא עד עבור ששה עשר מחדש, ואנו מברכין על הנאת אורה, וכל זמן שאינו ניכר החסרון להדיא יכולין לקדש, וכן עשה מעשה הגאון מוהר"ר אברהם יהושע העשיל מאפטא.

(נוצר חסד אבות פ"ד מ"ה)

המתקת היצר

ושמעתי בשם הרב הקדוש ר' אברהם יהושע העשיל זלה"ה מאפטא, שכל ימיו לא עשה שום סיגוף להמתיק היצר הרע לצורך עבודת הבורא ברוך הוא, אלא בחכמה משכלת לבד המתיק את היצר הרע שלו, עד ששיע לו היצר הרע לצורך עבודת הבורא ברוך הוא.

(בן ביתי פי תרומה)

ויסלף דברי צדיקים

שהיה מעשה אצל אדמו"ר מו"ה אברהם יהושע העשיל מאפטא, בימי חורפו שהיה רב בקאלביס, וחמש עיירות היו שייכים לו, וישב בדין משפט גדול עם איזה דיינים, והדיינים קבלו שוחד, והיו מטיין לזכות אותו האיש שנתן להם שוחד, והוא לא הסכים לדעתם, ואמר שאין כך הלכה. והדיינים אמרו לאותו האיש שיראה לשתד גם את הרב, והוא ידע שהוא מן הנמנע, שהוא צדיק גמור. ונתנו לו עצה, שיניח בבגד הרב של ראש חדש סך רב של זהובים אדומים, וכך עשה, ואיש לא ידע מזה, ומכל שכן הרב. וכשבא הרב וישב בדין עם הדיינים, ראה שהסכימה דעתו לדעת הדיינים, ושתק ואמר דינו לבקר משפט, ודחה אותם, והלך לחדרו ובכה בכיות לפני אדון כל, על מה נטה דעתו לדיינים, שהרי באמת אין זה דין אמת, והיה זה כמה ימים שדחה המשפט מלגלות דעתו, עד שהגיע יום ראש חדש, ולקח בגדיו, והרגיש שהוא כבד הרבה, ונתן ידו לכיס הבגד ולקח משם כמה זהובים זהב, ושאל לאשתו מי היה כאן, איש כזה שיניח מעות כזה בבגדי, ותקרו הדבר, עד שנגמרה דעתם שלא היה שם איש כזה, אלא אותו בעל דין. ושלח אחריו וגזר עליו בחרם ואיים עליו עד שהודה לו, והחזיר לו הרב מעותיו, ואמר לו, לך רשע, איני יושב עוד בדין זה. ואמר הצדיק, זהו שכתוב 'ויסלף דברי צדיקים' אפילו צדיק גמור ובלי ידיעה כלל קיבל שוחד, נסתלף דבריו.

(היכל הברכה' משפטים דף רג ב')

תולדותיו

הרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא זיע"א נולד לאביו הגאון ר' שמואל ראש אב בית דין דק"ק עיר חדש, אשר אבותיו שמשו דור אחר דור ברבנות נוי"ל למהר"ם פאדווא, ומצד אמו היה נוי"ל למהר"ם מלובלין ולרבי ר' העשיל, נשא את בתו של הגאון ר' יעקב מטיטשין נכדת בעל הברכת יעקב, והוא אשר הביאו בפעם הראשון אל הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זי"ע, והוא אך כבן י"ז שנים, והתנצל לפניו שהעכברים אין מניחים אותו לישון שמבקשים ממנו תיקון, ואמר הרבי ר' אלימלך לבנו ר' אלעזר שכן הוא באמת בלי שום גזמא. רבינו נתקבל לאב"ד דק"ק קאלבסוב, ומשם הכיר את המגיד מזלוטשוב והרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע שבאו לבקר בעיר והם אשר הביאו אותו שישע כתלמיד ממש ולהסתופף בצל החסידות אצל הרבי ר' אלימלך כאשר נעשה לאחד מגדולי תלמידיו, ומשם נתקבל לאב"ד אפטא אשר הבטיח להם שעד סוף ימיו יהיה נקרא בשם הרב מאפטא, ומשם נתקבל לאב"ד בעיר הבירה יאס שברומניה וכל עניני העיר והמדינה הגדולה היו נחתכין על פיו, ובסוף ימיו אחרי הסתלקותו של הרה"ק רבי ברוך ממעזביוו זי"ע כאשר עדת חסידי מעזביוו נשארו כצאן בלי רועה העביר רבינו את משכנו בעיר כלילת יופי הוא מעזביוו, מקום אשר בו שרתה השכינה רבינו הבעש"ט הקדוש, דורשי רשומות אמרו על ד' ערי רבנותו שהם ר"ת ה' מלכותיה קאיים, בשנות כהונתו בעיר מעזביוו כשרוב תלמידי הרבי ר' אלימלך נסתלקו לעלמא דקשוט ונשאר רק רבינו נסעו והסתופפו אצלו רוב גדולי ואדמו"ריי הדור לשאוב מבאר מים חיים, גם רבינו איש האלקים המהרי"א מקאמרנא זי"ע נסע אליו והחשיבו כחד מחיי הצדיקים אשר מהם קיבל את המעשה אשר יעשו ואת הדרך אשר ילכו בו, וכן פסק רבינו בחיבור שלחן הטהור בסימן ריב סעיף י' לברך על יי"ש שהכל לפני בורא מיני מזונות עי"פ מה שראה אצל רבינו מאפטא שנהג כן עי"ש, וכן בענין שינת הצהרים לצורך קימה לחצות הלילה שהוא מותר לכתחילה פסק רבינו בשלחנו הטהור סימן רלט עי"פ מה שראה שנהג הרב מאפטא כן עי"ש. ביום ר"ח ניסן תקפ"ט נחלש רבינו וביום ה' בניסן נסתלק רבינו לעלמא דקשוט, וביקש בצוואתו שיכתבו על מצבתו רק פי"ה אוהב ישראל בלי שום שאר תוארים, אשר ידוע שרבינו היה לו אהבת ישראל ממש לכל מי אשר בשם ישראל יכונה. ונטמן בשורה אחת על יד הבעש"ט הקדוש, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

מדרגותיו הנוראים

ויש שמוסרין לו מדרגות וגם זה אינו בתכלית האמיתי, כמו שאמר מורי ורבי הקדוש מורינו הרב אברהם יהושע העשיל זצ"ל, שעשבי השדה היו אומרים לו עתידות וגם פסיעות אדם, ויראתי שלא אטעה וביקשתי מאב הרחמן שיטול ממנו וכו'. ופעם אחת עמד מורי ורבי רבינו אברהם יהושע העשיל בתוך הקהל יראים,

(נתיב מצותיך שביל אמונה שביל ה' אות ב')

גלות השכינה

וכך ראיתי למורי הקדוש מורינו הרב אברהם יהושע העשיל ממעזביוו פעם אחת עמדתי לפניו, והוא היה מדבר עם אלמנה אחת, והבנתי דבריו שהיה מדבר עמה בחכמה עמוקה מעניין גלות השכינה 'היתה כאלמנה', עד שהתחלתי לבכות וגם הוא בכה, והיה דרכו לספר מעשיות ודיבורים, והכל היה בחכמה עמוקה.

(זוהר חי ויחי דף שצה א')

משקל זהב בפיו

וסיפר לי מורי וחמי מקדושת הדיבור של רבינו ממעזביוו, שהיה קרובו והיה מקורב אצלו מאד, והיה לומד עמו ביחד גמרא ותוספות והיה זה בימי חורפו, ופעם אחת ביקש ממנו הרב הקדוש מורי ורבי איש אלקים מורנו הרב נפתלי מראפשיטץ בימי חורפו את מורי וחמי הנזכר, ואמר לו: אברהם מרדכי איך בעט דיר האב רחמנות אין ווער מיר גיוואר אצל הרב וויא האלט ער פון מיר, וסיפר לי מורי וחמי שהיה דורש וחותר ממנו לערך חצי שנה שידע איזה דיבור מה שיאמר על חיבורו, ולא היה באפשרות שישמע אפילו דבור קטן לידע את דעתו מה אצלו הרב מורינו הרב נפתלי הנזכר, כי כל כך אחר רוב דיבוריו היה לו משקל של זהב ממש בפיו שלא ידבר שום דיבור על שום בן אדם, שלא ירע בשום דיבור לבר ישראל, כי אפילו על רשעים גמורים כיון שנקראים יהודים אסור לדבר עליהם, והוא מצער לשכינה ופוגם בה.

(זוהר חי ויחי רכו ע"א)

הירות בנסיעה לצדיקים

ואמר הצדיק מורינו הרב אברהם יהושע העשיל מאפטא, יזהרו היוגע לייט בעת שנוסעין לצדיק, כי הצדיק הוא אש שורף גדול וכשבא נר קטן אצל להבה שלהבת אש נכבה תיכף, ולכן יזהרו מאד שיעמדו באימה ויראה וברתת, כי הצדיק מרוב אור וחיות אלקות שבו מסביר פנים לכל אדם באהבה יתירה, ואם זה אינו נזהר להתחמם כנגדו הרחק מן אורן של חכמים ברתת וזיע, אז נכבה נרו חלילה, ונעשה מתנגד על הצדיק, והחיות שלו של הטפש הזה סר והלך לו.

(נתיב מצותיך שביל התורה)

כל התחלות קשות

ודע כלל גדול שקבלתי מפי מורי הקדוש מוהר"ר אברהם יהושע העשיל ממעזביוו, שכל התחלות קשות הן לעסק התפילה וק"ש וכל המצות, ולכן תחיל אדם על פשטות אני יהודי ככל היהודים